

قیل هیوز

جان و داموند

ترجمه: فرج یکانه

ساعر ارواح زمینی

۳۷۹

ادوارد جیمز هیوز^۱، شاعر و نویسنده انگلیسی، در ۱۷ آگوست ۱۹۳۰ بدنیا آمد و پس از ستیزی طولانی با سرطان در ۲۸ اکتبر ۱۹۹۸ درگذشت. او پس از دبليو.اچ.آدن بلند مرتبه ترین شاعر انگلیسی اين قرن بود. در افکار عمومی وی به عنوان ملک الشعراي دربار انگلستان (از سال ۱۹۸۴)، شوهر شاعر امریکایی سیلویا پلت^۲ و نویسنده آثار کودکان و نیز شاعری با استعدادی فراوان برای بازنمایی دنیای طبیعی به ویژه حیوانات شهرت داشت.

اما این تصویر از ارزش فرهنگی او می‌کاهد. وی تأثیر عظیمی بر شاعران دیگر از شیموس هینتی تا آر.اس.تامس^۳ داشت. خواننده اشعارش بلاfaciale به عمق اثر وی، همان عمقی که در آثار پلت نیز وجود داشت پی برد. لیکن برخلاف پلت، آثار او حیطة و سیع تری را دربر می‌گیرند. شاید مهم ترین نکته آثارش این است که او از فرهنگ غربی به ویژه عقل‌گرایی کاربردی^۴ که از پس عصر روشنگری^۵ به وجود آمد انتقاد می‌کرد، در این مورد هیوز با نویسنده‌گانی چون ویلیام بلیک، دبليو.بی.بیتیس و دی.اچ.لارنس^۶ اشتراک نظر داشت. از ویژگی‌های وی که بدان اذعان کردند، شوخ طبیعی وی بود، ولی باید بگوییم که او این شوخ طبیعی را مدیون بافت آشتنی ناپذیر شعر است.

این دید جاه طلبانه و فراگیر وی را می‌توان به آسانی مورد استهزاء قرار داد. آنچاکه پرایوت آی یا وندی کوب^۷، دوستانه و انگلیسی وار به هزل آثار وی را تقلید می‌نمودند.^۸ توجه خواننده

را به این نکته جلب می‌کردند که در شعر هیوز، یک عمل ساده همچون نوشیدن یک فنجان چای به حادثه‌ای با اهمیت جهانی تبدیل می‌شود. برای هیوز، هیچ چیز کم اهمیت نیست.

او در جوانی به نسل شاعرانی که همه چیز را بی اهمیت جلوه می‌دادند و اکنون نشان می‌داد. نویسنده‌گان «نهضت» همچون دانلد دیوی و کینگزلی آمس^۹ به عمد اهداف محدودی را در شعر پیش گرفته بودند. آنها که در خلال جنگ دوم جهانی نتایج وخیم بروز برخی نیروهای اجتماعی غیر عقلانی را مانند ناسیونالیسم رومانیک، جنون جمعی و دیکتاتورهای فرهمند شاهد بودند طبیعتاً روش بیانی شکاکانه‌تر و معقول‌تری را اختیار کردند.

هیوز، با همدردی، آن نسل خسته‌ای را که به انگلستان بازگشته و تنها خواستار تک سیگاری و منظره پارکی بودند توصیف می‌کند. ولی هر قدر که به شخصه با احساسات آنان همدردی می‌کرد هرگز این همدردی را به آثارش منتقل نمی‌ساخت، جایی که همه چیز، به گفته خود او، «در معرض دسترس همگان بود». در حالی که «نهضت»، رویاهای ذهن ناخودآگاه اکثریت مردم را در مورد جنگ سرزنش می‌کرد و آن را خیالاتی می‌دانست که باید از اذهان بیرون افکنده شود، هیوز جنگ را نتیجه انحرافها و زخم‌های درونی ذهن انسان غربی می‌دانست، بیماری‌ای که باید با آن مواجه شد و آن را درمان کرد.

نخستین بار در سال ۱۹۵۷ و با انتشار مجموعه شعر «شاهینی در باران»^{۱۰} نام هیوز به عنوان شاعر مطرح شد. این کتاب بسیار مورد تمجید قرار گرفت و جوایز زیادی را به دست آورد، که آغاز خوبی برای شاعر آن بود. گزینش لغات و وزن شعری انگلوساکسونی، تصاویر زنده، روشن و والا، و انرژی موجود در اشعارش آنها را از آثار هم‌زمان خود جدا می‌ساخت. سرزمینی که مظاهر طبیعی آن پس زمینه این اثر را تشکیل می‌داد و همواره الهام بخش دیگر آثارش نیز بود، پناین یورکشاير^{۱۱} است، جایی که کودکیش را در آنجا به سر آورده بود. او در دڑۀ کالدر در شهری با نام بامسمای میتالم روید^{۱۲} بدنیا آمد. او بعدها آن سرزمین با پر برهوت و خشن را این چنین توصیف کرد:

صحنه‌ای

برای اجرای نمایش الهی
که حضور تماشاجی در آن تصادفی است.

دنیای کودکی هیوز را همچون ُرزوورث^{۱۳} صخره‌ای ششصد فوتی به نام صخره سکاوت^{۱۴} تسخیر کرده بود. او، همراه برادر بزرگترش جرالد، اطراف این صخره را در می‌نوردید و دیری نپایید که این گردش‌ها بر تمامی تخیلش سایه افکند. بعدها در اثر خود به نام «خرابه‌های الْمَيْت»^{۱۵} از آن نواحی تجلیل کرد و نوشت از اینکه در چه مکان مخروبه‌ای بزرگ شده است

تندیز

کاملاً آگاه بود: «بتدریج آگاه می‌شدی که در میان بازمانده‌ها زندگی می‌کردی، در میان خرابه‌ها». هیوز با این منش بازمانده‌ها به شکل مفترط و مزاحمش در شخصیت سیلویا پلت همسر اولش نیز مواجه شد. هیوز او را در یک مهمانی اهل ادب در کیمبریج در فوریه ۱۹۵۶ ملاقات کرد و پس از یک دوره چهار ماهه مراوده عاشقانه با وی ازدواج کرد. نیروی محرك و توانایی سازمان بخشی پلت به همراه اعتقادی که وی به آثار هیوز داشت به چاپ «شاهین در باران» بسیار کمک کرد.

پلت دانشجویی بسیار موفق بود که پس از مرگ زود هنگام پدرش آرامش خود را از دست داده و توقعات مبهمی از اطرافیانش داشت، یک بار نیز دست به خودکشی زده ولی نجات یافته بود. هیوز که روح شاعری در او نیروی بیشتری داشت معلومات گستره خود را درباره ثوریها و مراحل جریان شعری در دسترس وی قرار داد، و دنیای درونی آن دو هر چه بیشتر به هم نزدیک شد.

هیوز تحصیلات خود را در دانشگاه کیمبریج در رشته «مطالعات زبان و فرهنگ انگلیسی» آغاز کرد اما پس از دو سال افق این رشته را محدود یافت و رشته انسان‌شناسی را ادامه داد. در سال سوم تحصیلش بیشتر به مطالعه نقش شعر در جوامع ابتدایی پرداخت و خود را در فولکلور غرق کرد. این مطالعات تأثیر زیادی بر نوشته‌هایش داشت و منشاء ابهاماتی شد. وی به ویژه

تحت تأثیر اعتقاد فرهنگهای ابتدایی به جاری بودن روح در اشیاء و شناخت و شخصیت بخشی به ارواحی که در چیزها (حیوانات، سنجگها، رودخانه‌ها، درختان) حضور دارند قرار گرفت. او باور داشت که چنین عقیده‌ای، حلال مشکلاتی است که دیدگاه کاپردی^{۱۹} جامعهٔ غربی برای محیط زیست ایجاد کرده است، او این دیدگاه را سرزنش می‌کرد چون سرزمین دوران کودکیش را از بین بوده بود.

این درون‌مایه‌ها و تأثیرات در کتاب دومش «لوبرکال»^{۲۰} (جشن باستانی روز پانزدهم فوریه به مناسبت حاصل‌خیزی و بزرگداشت خدای شبانان لوپرکوس ۱۹۶۰ م)، منعکس شدند. گرچه این کتاب بهترین اثر هیوز نبود اما پختگی و قدرت شاعر را نشان می‌داد. در این کتاب بسیاری از شعرهای او درباره حیوانات آمده است، شعرهایی که مهم‌ترین دلیل شهرت او هستند. از آن میان شعرهایی است که در آنها به پلنگ، سمور دریایی و اردک ماهی روح می‌بخشد، و همچنین شعری که همدات پنداری ارعاب‌آمیز هیپنوتیزم مانندش را با شاهینی که بر بالای درختی بیتوهه کرده است بیان می‌کند:

خورشید، پشت سرَم است.

۳۸۲

هیچ چیز از آن زمان که من آغاز کردم تغییر نکرده است.

چشم من اجازه هیچ تغییری را نداده است.

می‌خواهم همه چیز را همین گونه نگاه دارم.

مجموعه شعر «لوبرکال» موفقیت فراوانی یافت و هیوز به عنوان یکی از مهم‌ترین شاعران نسل خویش شناخته شد.

گرچه پلت برای او دو کودک بدنی آورد، هیوز به دلیل حسادت و نوسانات خلقی همسرش به تدریج از او فاصله گرفت و پس از شروع آشنازی با زنی دیگر به نام اسیاویول^{۲۱} محل زندگی خود را از پلت جدا کرد. پلت که در آپارتمانش در لندن به تنها یعنی مشغول نگهداری از دو فرزندشان بود در زمستان بسیار سخت و سرد ۱۹۶۲-۶۳ بیشتر و بیشتر افسرده گشت. در همین دوره بود که بدیستانه‌ترین شاهکار شعریش «آریل»^{۲۲} را نوشت و در ماه فوریه خودکشی کرد.

در این زمان، هیوز به دوره‌ای بی ثبات در زندگیش پای نهاد، دوره‌ای که با دو فرزندش در سالهای دهه ۱۹۶۰ مرتب از ایرلند به دوون^{۲۳} و از دوون به ایرلند نقل مکان می‌کرد. مجموعه اشعار تجربیش «وادو»^{۲۴} موفقیت لوبرکال را دو چندان کرد. اما زخمهای زندگی خصوصیش با مرگ اسیا ویول و دخترش شورا^{۲۵} در ۱۹۶۹ چندین برابر گشت. در همین سال مادرش نیز از دنیا رفت. این حوادث اندوهبار شدیداً بر کتاب چهارمتش «کرو»^{۲۶} که ماندگارترین و مشهورترین

ت.س. هیوز و سیلویا پلات در ۱۹۶۱ (لندن)

کتابش نیز هست تأثیر گذاشت.

هیوز برای این کتاب که از اصطلاحات عامیانه و هنرمندی آنکه است، از اسطوره‌های امریکایی استفاده کرد. کرو می‌تواند خیلی ظالم باشد، ولی در عین حال کودکی را می‌ماند که سویه غیرطبیعی روانشناسی و تاریخ قرن بیستم را به طور مبهمی تجدد می‌بخشد. این کتاب بسیار موفق بود و طنز سیاه کلاسیکهای مدرنی مانند گچ - ۲۲ - یا اعضای حلقة کشتارگاه^{۲۴} را تداعی می‌کند.

در سال ۱۹۷۰ هیوز با کرو از پروردگار^{۲۵} ازدواج کرد و بالاخره در دوون سکنی گزید. زندگی خصوصیش آرام تر شد و کم کم شعرهایش حدت خود را از دست داد. مزرعه‌ای در ناحیه‌ای دور افتاده خرید و خود را از محافل ادبی کنار کشید. در سال‌های آتی خلق آثار به قدر اول خود ادامه داد و در سال ۱۹۷۵ داستان تجربی و جاه طلبانه «گودت»^{۲۶} را نوشت. سپس در سال ۱۹۷۹ تجربه‌های کار در مزرعه‌اش را در مجموعه‌ای تحت عنوان «شهر دشت بایر»^{۲۷} منتشر کرد که خیلی مورد توجه قرار نگرفت.

هیوز، فیلیپ لارکین^{۲۸} و شیموس هینی سه نابغه شعری انگلیسی بودند که خط ادبی این کشور را مشخص می‌کردند. علاقه و افر هیوز به ادبیات کودکان باعث همکاری وی با هینی برای انتشار دو گلچین شعری «کیف پر سر و صدا» و «کیف مدرسه»^{۲۹} شد. هم‌چنین از طریق بنیاد

آرون به حمایت از استعدادهای خلاق جوان پرداخت.

پس از به دست آوردن مقام ملک‌الشعرایی، شعرهایش در دهه ۱۹۸۰ نزول یافتند. بیشتر اشعاری که به عنوان ملک‌الشعراء نوشته است ماندگار نیستند. اما بسیاری دو کتاب اخیرش «نامه‌های زادروز^{۳۰}» (حاطرات ازدواجش با پلت به صورت شعر) و ترجمه‌هایش در «قصه‌هایی از آوید^{۳۱}» را در ردیف بهترین آثارش می‌دانند.

نمی‌توان ارزش والای او را به عنوان یک شاعر انکار کرد. او فضای انگلستان پس از جنگ را کاملاً دکرگون کرد، دستمایه‌های شعری را گسترش داد و روش‌های جدید متعددی را به شعر انگلیس معرفی کرد. شعر انگلیسی از طریق این روشها توانست با دنیای مدرن برابری کند و به خود اطمینان یافتد. او شاعران را تشویق کرد تا ارزش‌های جهانی را در شهرها و روستاهای خود بیابند و خود را به نیروی سادگی و صداقت مسلح کنند.

پانوشت‌ها:

1- Edward James Hughes.	2- Sylvia Plath
3- Seamus Heaney , R.S. Thomas	4- Utilitarian rationalism
5- The Enlightenment	6- William Blake, W.B. Yeates, D.H. Lawrence
7- Private Eye, Wendy Cope	8- Parody
9- The Movement, Donald Davie, Kingsley Amis	
10- The Hawk in the Rain	11- Pennine, Yorkshire
12- Calder Valley, Mytholmroyd	13- Wordsworth
14- Scout Rock	15- Remains of Elmet
16- Functional	17- Lupercal
18- Assia Wevill	19- Ariel
20- Devon	21- Wodwo
22- Shura	23- Crow
24- Catch-22, Slaughterhouse Five	25- Carol Orchard
26- Gaudete	27- Moortown
28- Philip Larkin	29- Rattle Bag, School Bag
30- Birthday Letters	31- Tales From Ovid